

Kuntaliiton ajankohtaiset

- Maakuntauudistuksen tilanne / kunnan ympäristönsuojelu
- Kunnan ympäristönsuojelun hallinnon organisoituminen ja kehittämistarpeet
- Kuntaliiton näkemykset ympäristölainsäädännön muutoshankkeisiin

Lammin päivät 4.10.2017
Miira Riipinen

Ympäristötiimi

tiimiesimies Miira Riipinen

Miira Riipinen

Tarja Hartikainen

Kalevi Luoma

Lotta Mattsson

Nelli Tikka

(Marko Nurmikolu,
työvapaalla)

Pirjo Sauramäki, tiimin
assistentti (myös yksikön
assistentti)

Energia-asiat

Ilmastonmuutoksen torjunta

Kestävä kehitys

Luonnonsuojelu ja luonnonvarat

Ympäristönsuojelu

- ilma, melu, vesi, maaperä, jätteet

Ympäristöterveydenhuolto

- terveydensuojelu
- elintarvikevalvonta
- eläinlääkintähuolto

Yhdyskunnat ja ympäristö -uutiskirje

- **Yhdyskunnat ja ympäristö -uutiskirje sisältää uusimmat uutiset maankäytöstä, rakentamisesta, asumisesta, liikenteestä, teknisistä palveluista sekä ympäristönsuojelusta ja kestävästä kehityksestä. Tilaa uutiskirje > kuntaliitto.mailpv.net**

Maakuntauudistus / Kuntien ympäristönsuojelu

Perustuslakivaliokunnan huomiot sote-, maakunta- ja valinnanvapauslakipaketeista

- Valinnanvapauslaista on poistettava
 - » Maakunnan kiello tuottaa itse palveluja
 - » Yhtiöittämisvelvollisuus
- Toteutus on tehtävä hallitusti suunnitellussa aikataulussa siten, että perusoikeudet eivät vaarannu
- Voimaantuloa, siirtymäaikoja ja käyttöönottoaikoja ei voi toteuttaa esitetyssä muodossa
- Uudistuksen aikatauluja on muutettava
- Käyttöönoton on syytä tapahtua vaiheittain
 - » Ajallinen, asiallinen, alueellinen

Maakuntauudistuksen aikataulu muuttui

- Uusi valinnanvapauslakiesitys eduskuntaan mahdollisesti 3/2018
- Maakuntauudistuksen muita kuin sote-tehtäviä koskevat n. 224 lakiesitystä (Maku II-paketti) eduskuntaan todennäköisesti 3/2018
- Maakuntavaalit 10/2018
- Voimaantulo: uudet maakunnat ja LUOVA (?) toiminnassa 1.1.2020 alkaen

Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta maakuntaudistuksessa

- Kunnassa pysyy
 - » ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkokonaisuus (KYHL 64/1986, 6 §)
 - » rakennusvalvontaviranomainen
- Siirto maakunnan hoidettavaksi mahdollinen
 - » kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkokonaisuuden ('ympäristötoimi')
 - » Rakennusvalvontaviranomaisen MRL:n ja muiden lakien mukaiset tehtävät

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan siirtomahdollisuus maakuntaan

- Siirtämisen edellytykset
(Maakuntalaki -esitys 6 §)
 - » **Kaikki** maakunnan alueen **kunnat**
 - » Sopivat maakunnan kanssa
 - » **Kuntien on myös osoitettava tehtävälle rahoitus**

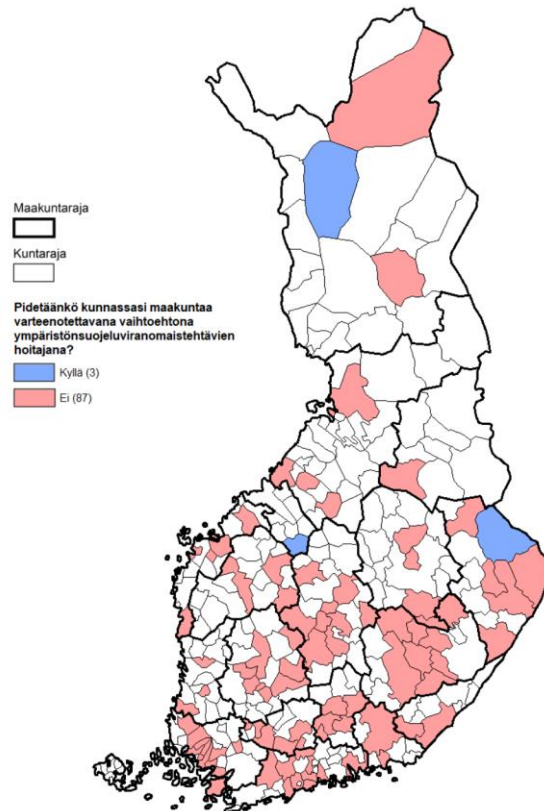
Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan siirtomahdollisuus maakuntaan

- Sopimisen yhteydessä sovittava tarkoin
 - » siirtyvistä resursseista,
 - » siirrettävän tehtäväkokonaisuuden sisällöstä ja laatutasosta,
 - » millä tavoin kunnan tarvitsema ympäristönsuojelun ja/tai rakennusvalvonnan asiantuntemus on tehtävänsiirron jälkeen kunnan käytössä.
 - Miten esimerkiksi maankäytön suunniteluun, rakentamiseen, ympäristönsuojeluun, ylläpitoon, vesihuollon, jätehuollon kehittämiseen liittyvät yhteistyöryhmät, tarvittavat lausunnot ja muut toimivat ja tarpeelliset yhteistyökäytännöt hoidetaan jatkossa.
 - » Tarpeen sopia, koska lainsäädännössä ei tällaisesta yhteistyöstä ole tähän asti ollut tarpeen säätää.

Kuntien halukkuus siirtää ympäristönsuojelu- viranomaisen tehtävät maakuntaan

(viranhaltijoiden antama tieto)

Maku II lakipaketti (erityislait)

- Asiantuntijatuki maakunnalta ja valtion lupa- ja valvontavirastolta kunnalle (YSL, KYHL, LUOVA-laki, vrt rava)
- Yhteydenpito kunta-maakunta-valtio (Esim. alueelliset tai aihealueittaiset toimintamalliryhmät)
- Valtion luonnonsuojelun pienet resurssit kahtia – kunnan lisääntynyt toimivalta maankäytössä -> kunta tarvitsee asiantuntijatukea luonnonsuojeluasioissa
- Luovan organisaatio monipolvinen – ei saa kadottaa AVIEn ja ELYjen yhdistämisen hyötyjä
- Yleisen edun valvontayksikkö LUOVAssa tarpeeton
- Kuntien tietojen toimittamisen sijaan, pitäisi riittää, että tiedot saatavilla
- MAL, JL, YSL lausuntopyynnöt, valitusoikeus, tuki, tiedottaminen maakunta (?)
- Meluilmoitusten toimivalta, kun vaikutukset useamman kunnan alueella (118 §)
 - » Uusi tehtävä - rahoitusperiaate
 - » Meluilmoitusvelvollisuus ys.määräyksissä erilainen, toimivalta toisen itsehallinnolliseen kuntaan ongelmallinen -> ei voi muuttaa tässä yhteydessä, vaatii taustaselvittelyä
- Vesiliikennelain mukainen lupa maksulliseksi – maastoliikennelain mukainen lupa myös
- Maastoliikennelain mukainen yleinen valvonta kunta-maakunta, täsmennettävä
- Kansainvälisten jätteesiirtojen valvonta olisi tarpeen siirtää SYKEstä luovaan

Ympäristönsuojelun (ja rakennusvalvonnan) hallintokysely

Alustavia tuloksia vuoden 2017
kyselyistä

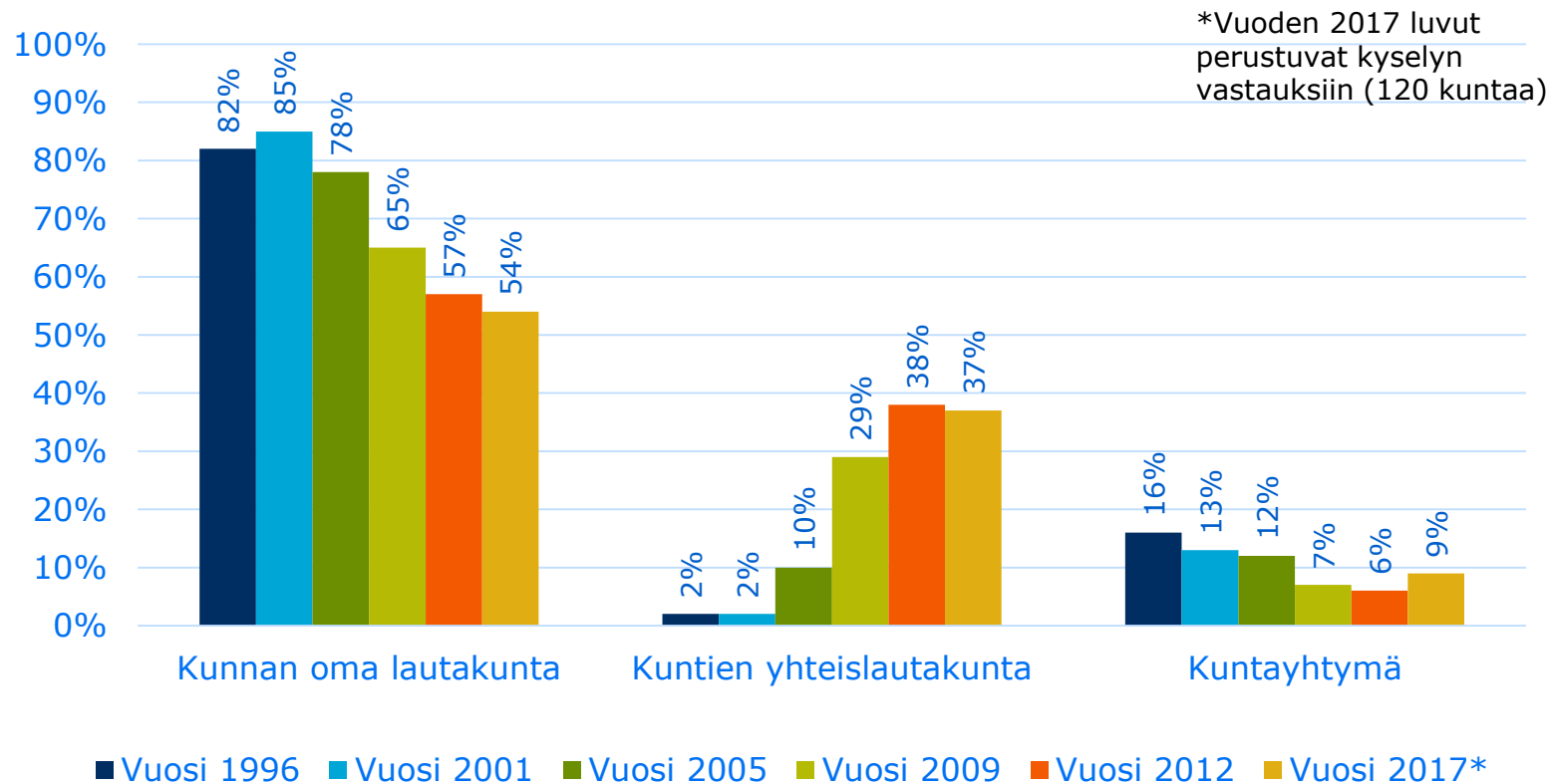
Kyselyiden taustaa

- Saman tyyppiset kyselyt ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tilasta
- Lähetetty Manner-Suomen kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisille keväällä 2017
 - » Vastaukset johtavien rakennustarkastajien ja ympäristönsuojeluviranhaltijoiden näkemyksiä
 - » Vastausprosentit: rakennusvalvonnan kysely 60 % kunnista, ympäristönsuojelukysely 42 % kunnista (kuitenkin kattaen noin 70 % maan väkiluvusta)
- Kysymykset liittyvät hallinnonalojen organisoitumiseen, resursseihin ja toimintaan
- Tuloksia voidaan hyödyntää mm. resursoinnin vertailussa, toiminnan kehittämisessä ja Kuntaliiton edunvalvonnassa
- Edelliset vastaavat kyselyt tehty v. 2013 (ympäristönsuojelu) ja 2007 (rakennusvalvonta)

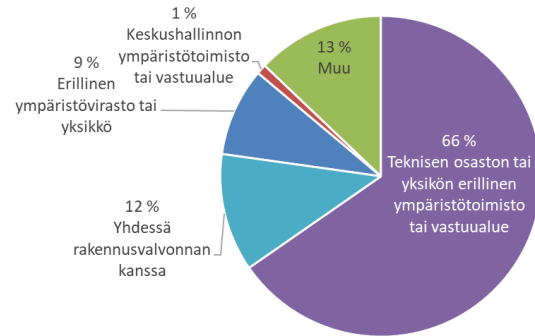
Ympäristönsuojelukysely: keskeisiä alustavia tuloksia

- Toiminnan organisoituminen
 - » Kuntien yhteistyö ympäristönsuojelussa lisääntynyt
 - » 97 % vastaajista (n=90) ei näe maakuntaa vartenotettavana vaihtoehtona ympäristönsuojelutehtävien järjestäjänä
 - » Työajan käyttö: erityistehtävien osuus lisääntynyt
- Resurssit
 - » Arvion mukaan henkilöstömäärä vähentynyt maltillisesti
 - » Toimintakate ka. 19,7 % (n=71)
- Kehitystarpeet
 - » Koulutusta toivotaan erityisesti juridiikkaan ja lainsäädäntöön sekä sähköisiin järjestelmiin liittyen
 - » Neljännes vastaajista kokee, että ympäristönsuojelun päätöksenteon riippumattomuus on joskus uhattuna

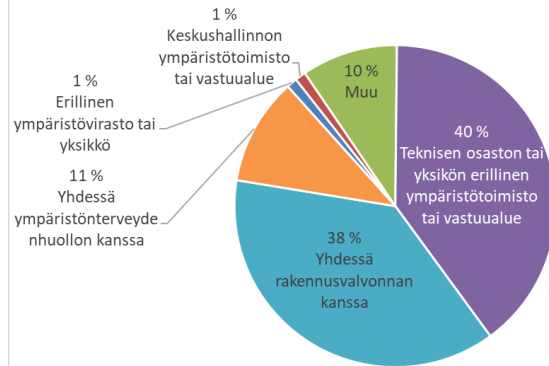
Ympäristönsuojelusta vastaava toimielin

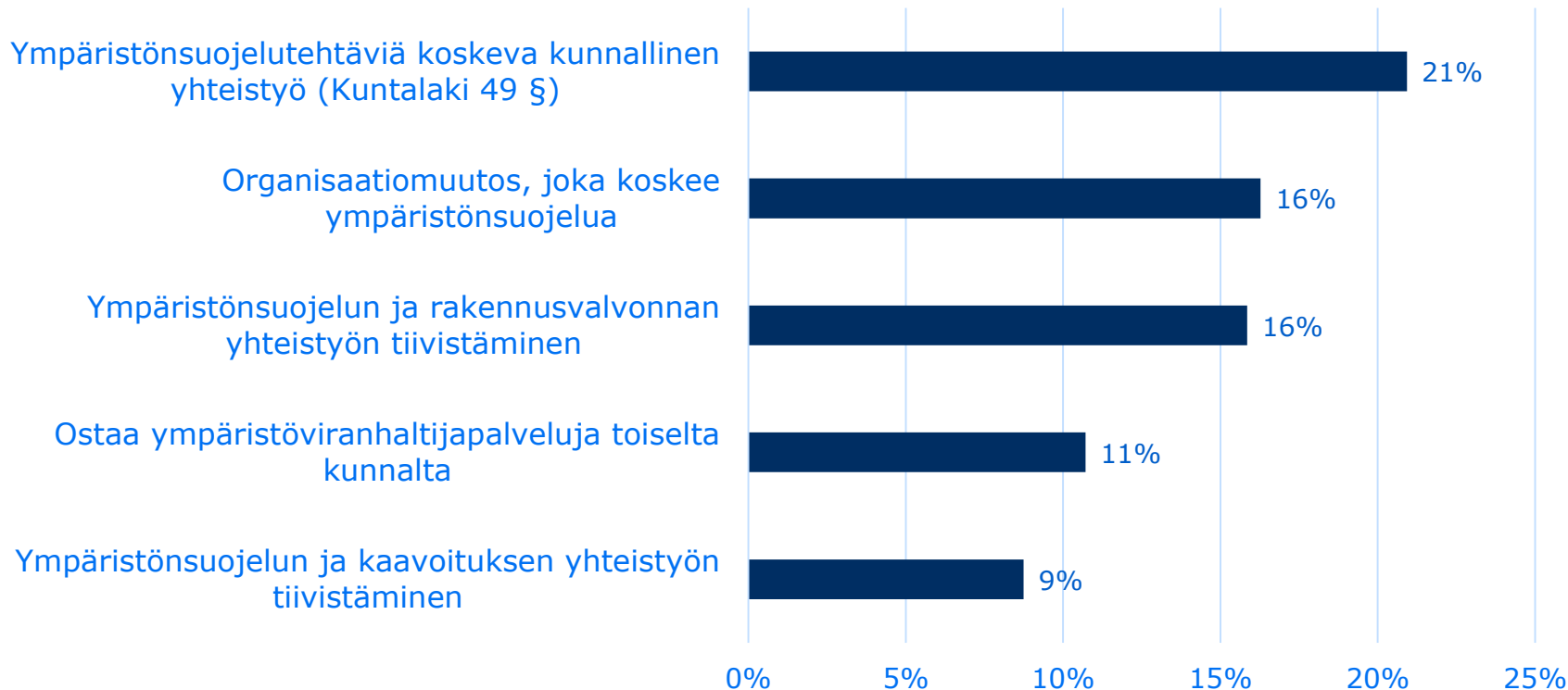
Ympäristönsuojelutehtävien sijoittuminen viranhaltijaorganisaatiossa
vuonna 2013 (n=103)

Ympäristönsuojelutehtävien sijoittuminen viranhaltijaorganisaatiossa
vuonna 2017 (n=93)

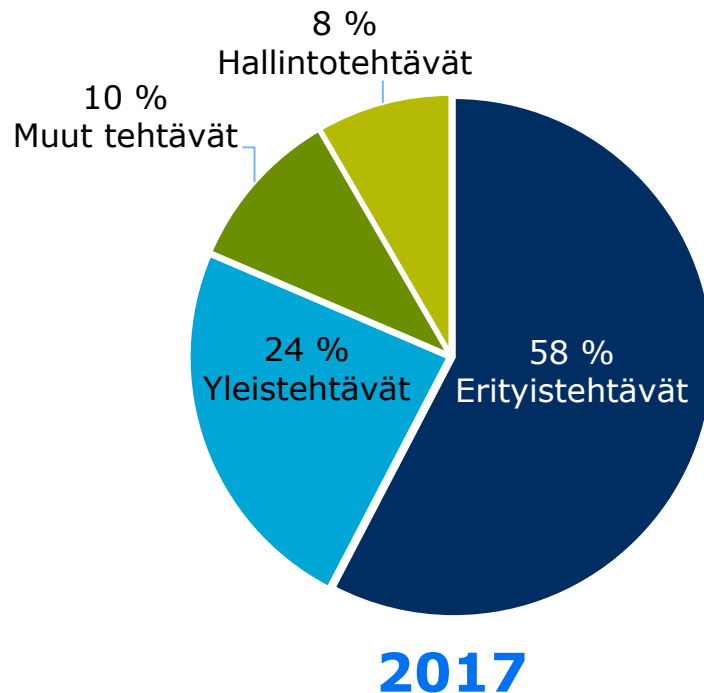

Onko kunnassa vireillä suunnitelmia, joiden tavoitteena on... (n=86)

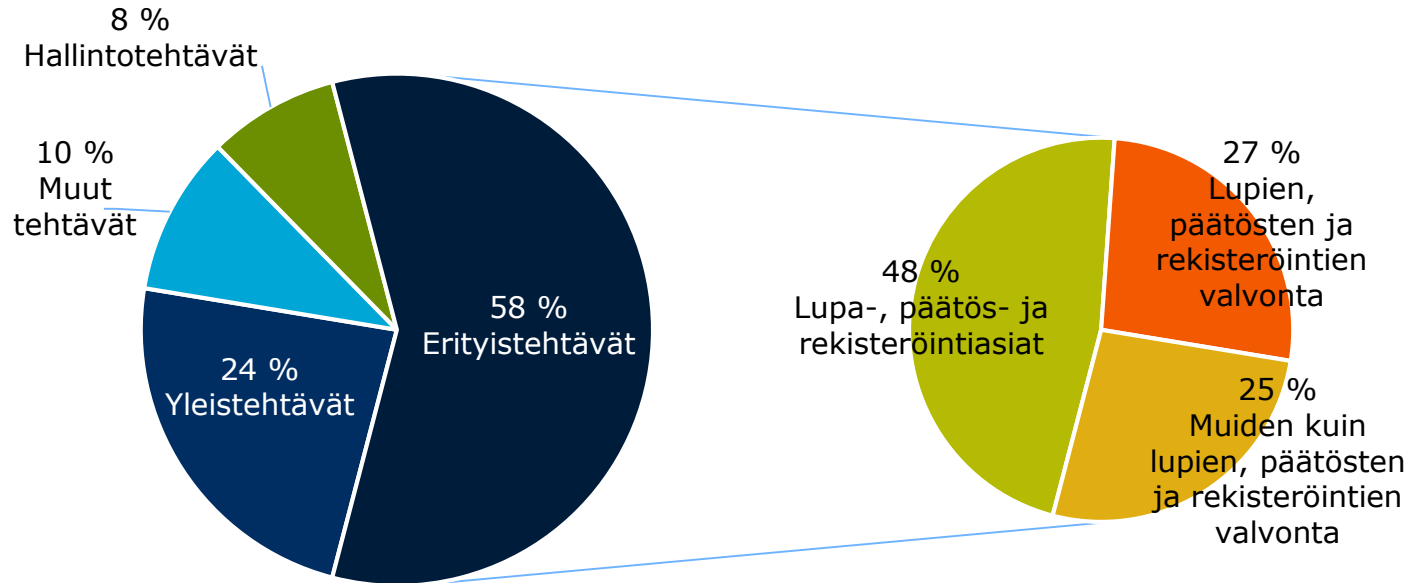

Ympäristönsuojeluviranomaisen työajan jakautuminen vuosina 2012 ja 2017

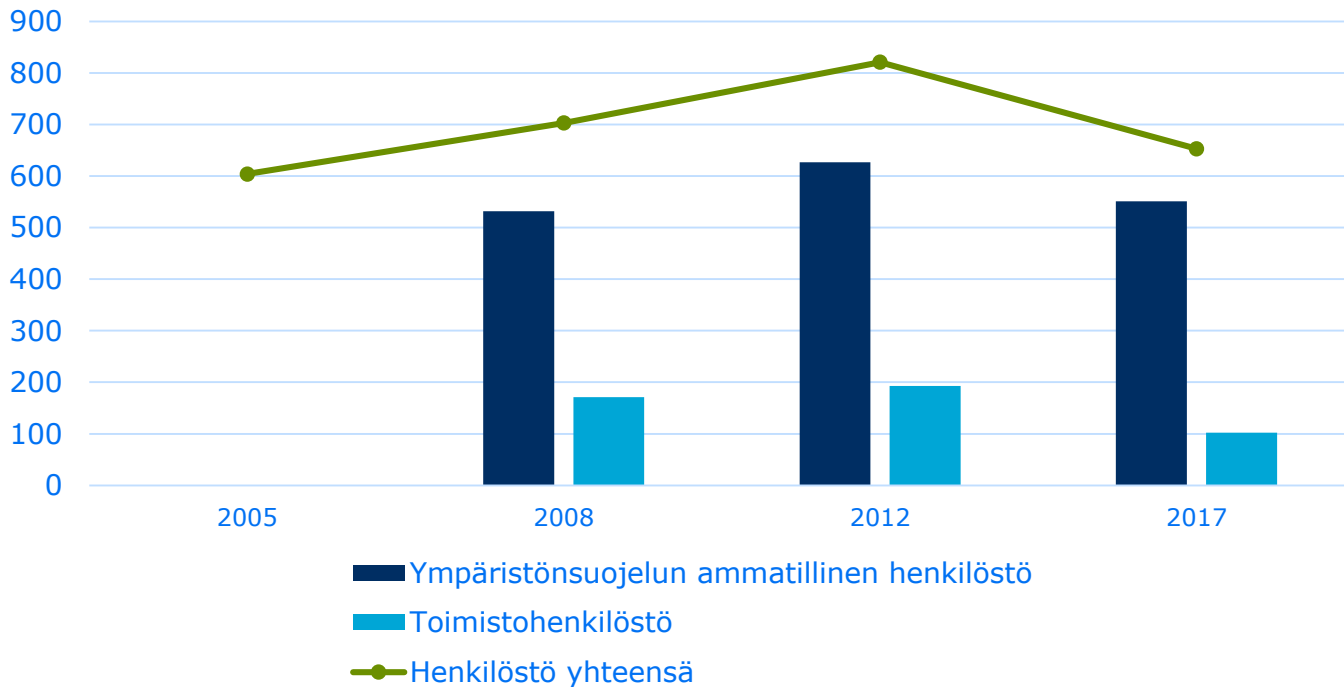
>> Erytistehtävien suhteellinen osuus lisääntynyt

Ympäristönsuojeluviranomaisen työajan jakautuminen vuonna 2017 (pysynyt ennallaan)

Arvio ympäristönsuojelutehtäviä hoitavien henkilöiden määrästä vuosina 2005-2017

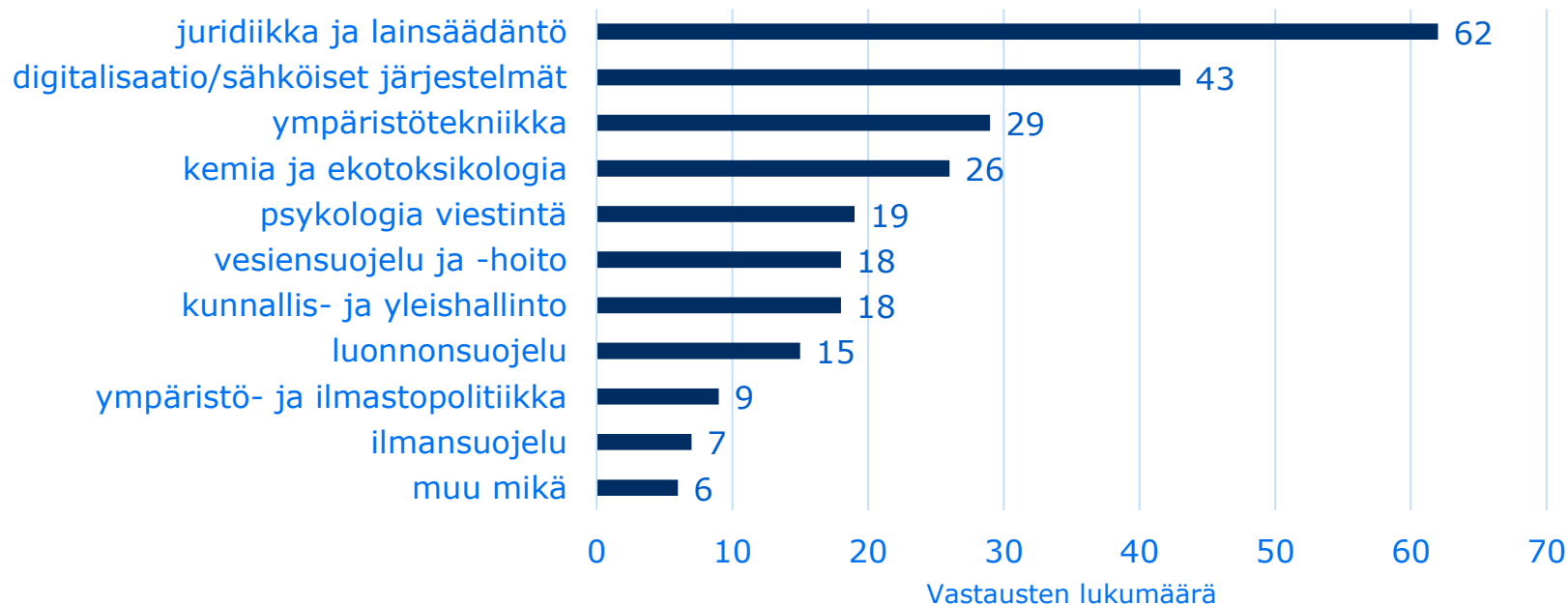
Ympäristöjohtamisesta

- » Noin 30 % kunnista on laadittu ympäristöohjelma, -tiekartta tai vastaava
- » Noin 35 % kunnista on laadittu ilmastostrategia tai vastaava
 - Useampi kuin joka toinen suomalainen asuu kunnassa, jossa tehdään tavoitteellista ilmastotyötä
- » Noin 38 % kunnista on nimetty henkilö/henkilöitä ilmasto- tai energiatyöhön (esim. ilmastokoordinaattori, energia-asiantuntija)

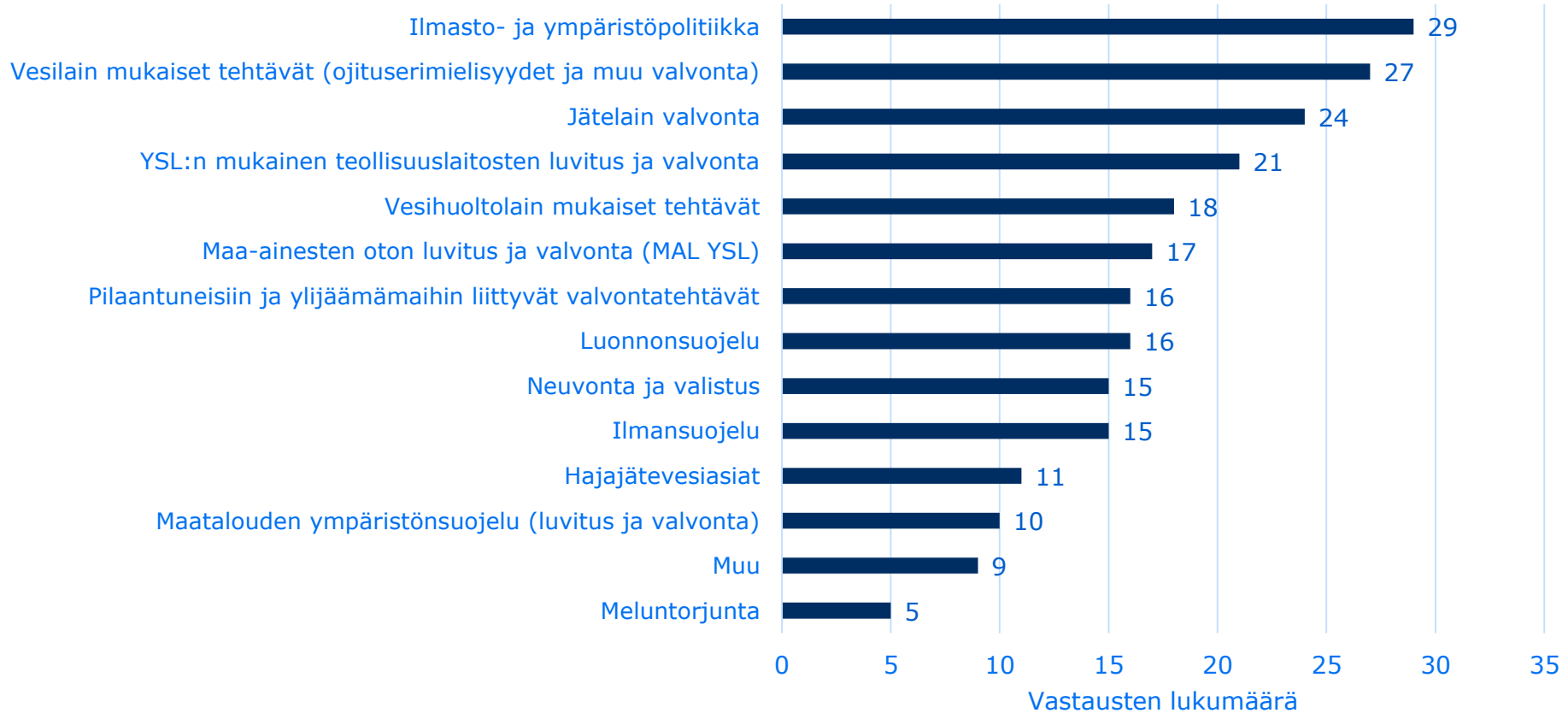
Ympäristönsuojeluhallinnon koulutustarpeet ja asiantuntijatuki

- Kuinka paljon ympäristönsuojelun ammatillinen henkilöstö käyttää vuosittain aikaa koulutukseen?
 - » 4,6 päivää / hlö
- 66 % kokee saavansa riittävästi asiantuntijatukea ELY –keskuksesta tai muualta valtionhallinnosta 34 % ei
 - » Kuntaliittoon 10-20 kysymystä/kk

Mistä ympäristönsuojelun asiakokonaisuuksista tarvittaisiin lisää koulutusta? Valitse enintään kolme aiheetta. (n=84)

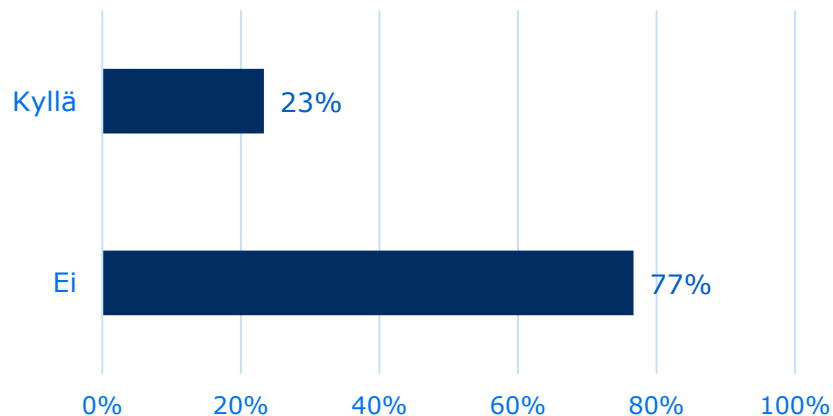

Minkä asioiden osalta lainsäädännön soveltaminen on käytännössä ollut haastavinta? Valitse enintään kolme aiheetta. (n=89)

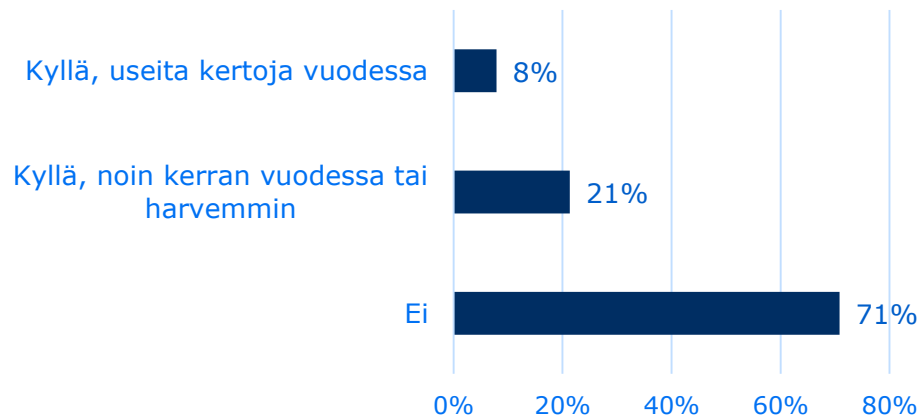

Toiminnan koettu riippumattomuus ympäristönsuojeluhallinnossa

Koetko, että ympäristönsuojelun viranhaltijoita on painostettu kunnassasi/organisaatiossasi?
(n=90)

Koetko, että laillisuusvalvontaviranomaisen riippumattomuus vaarantuu toimielimen päätöksenteossa? (n=89)

Korruption vastainen työ

- Korruptionvastainen yhteistyöverkosto (2016-2018)
OM
 - » Kuntaliitto mukana
- Kuntaliiton oma työ:
 - » Eettiset ohjeet kuntien käyttöön
 - » Toimialakohtaiset riskiarviot (hankinnat, ympäristö, kaavoitus, rakentaminen, yhtiöittäminen)
 - » Etiikkaan keskittyvät nettisivut
 - » Koulutuksen lisääminen etiikkaan ja korruptioon liittyen
 - » saija.haapalehto@kuntaliitto.fi

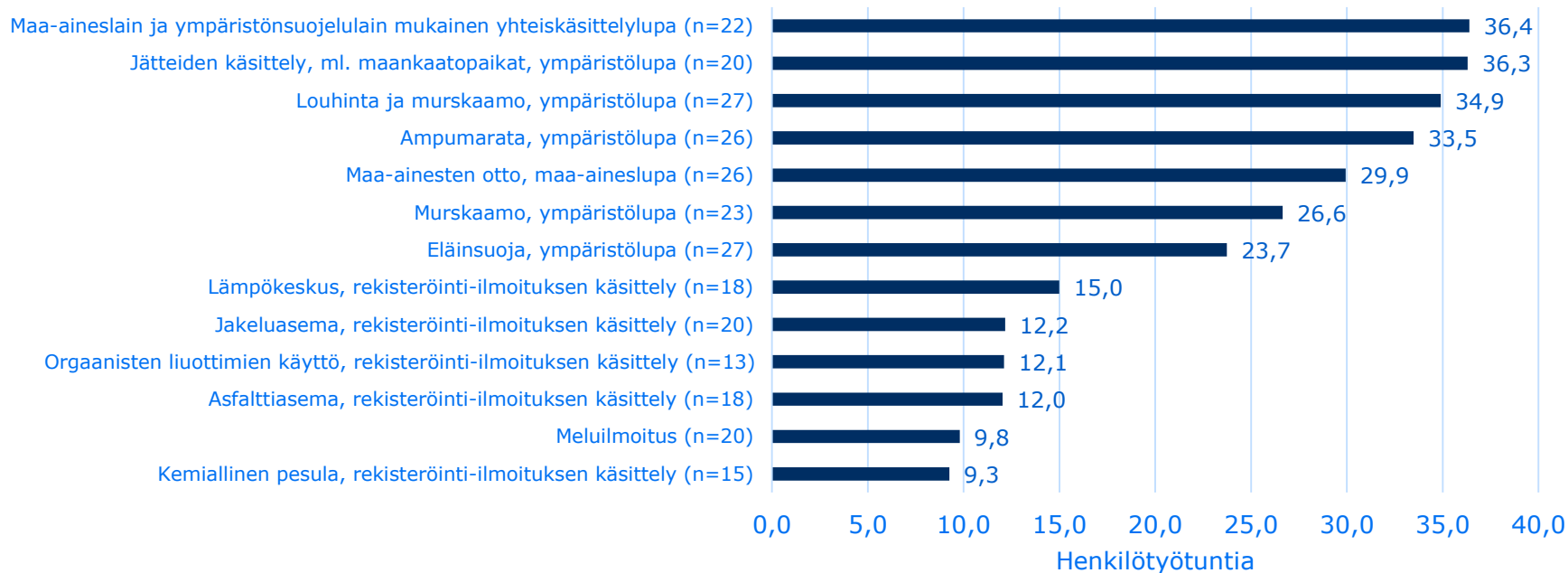
Vuosina 2013-2016 tehtyt päätökset (muut kuin ympäristölupapäätökset ja rekisteröinnit) (n=74)

Vuosina 2013-2016 tehdyt päätökset (muut kuin ympäristölupapäätökset ja rekisteröinnit) (n=74)

	2013	2014	2015	2016
Ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta (YSL 119 §)	4	8	9	6
Ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta muussa kuin	18	18	26	18
Jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskeva päätös	55	33	24	n. 20
Jätelain mukaiset päätökset (roskaantuneen alueen)	132	126	130	125
Luonnonsuojelulain mukainen päätös (luonnonmu	6	7	6	10
Maa-aineslain mukainen päätös	181	184	157	200
Maastoliikennelain mukainen päätös	24	29	39	29
Maisematyöluvat (MRL 128 §, 130 §)	110	125	111	136
Meluilmoitus	790	794	776	809
Muita, mitä?	127	129	140	121
Nitraattiasetuksen 4 §:n mukaisen poikkeamisilmoituksen	626	532	450	478
Talousjätevesien käsittelyvaatimuksista poikkeamista	5	0	0	9
Veden johtaminen ja ojittaminen asemakaava-alueella	2	1	2	3
Vesihuoltolain mukaiset päätökset (vapautus vesilain	449	352	295	412
Vesilain mukainen päätös (ojaerimielisyys)	14	11	22	13
Vesiliikennelain mukainen päätös	2	1	2	2
Ympäristönsuojelulain mukaisia valvontamääräyksiä	34	45	35	23
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamista koskevat	154	171	164	175
Yhteensä	2733	2566	2388	2589
Yhteensä, koko maa (arvio)	5041	4733	4404	4775

Lupa- ja päätöksen tai rekisteröinti-ilmoituksen käsittelyyn keskimäärin käytetty työaika (htt) hakemuksen vireille tulosta päätökseen

Sähköiset järjestelmät

- Onko ympäristönsuojelulla käytössään sähköinen valvontatietojärjestelmä?

Kyllä, 40 % (n=84)

- Onko ys. lupa-asioissa käytössä sähköinen asiointimahdollisuus **Kyllä, 14 % (n=84)**
- Sähköisen asiointimahdollisuuden vaikutuksista lupien käsittelyyn vielä vaihtelevia näkemyksiä

Rakennusvalvonnan hallintokysely: keskeisiä alustavia tuloksia

- Toiminnan organisoituminen
 - » Kuntien välinen virallinen yhteistyö ei näytä lisääntyneen, mutta kunnan sisällä toimialojen yhteistyötä on lisätty
 - » 85 % vastanneista kunnista (n=163) ei näe maakuntaa vartenotettavana vaihtoehtona rakennusvalvonnan tehtävien järjestäjänä
 - » Työajan jakautumisessa tehtäväalueittain ei suuria muutoksia
- Resurssit
 - » Henkilöstöresurssit säilyneet kutakuinkin ennallaan
 - » Toimintamenojen katteessa taksamaksuilla (70 %) arviolta lievää laskua
- Kehitystarpeet
 - » Kuten ympäristönsuojelussa, koulutusta toivotaan erityisesti juridiikkaan ja lainsäädäntöön sekä sähköisiin järjestelmiin liittyen

Lopulliset ympäristönsuojelun ja
rakennusvalvonnan kyselyiden
raportit julkaistaan loppuvuodesta
[Kuntaliiton verkkosivuilla.](#)

Tule tekemään
tulevaisuuden
kuntaa

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Toimivat yhdyskunnat

Elinvoimaa ja elämisen laatua

Kuntaliitto
Kommunförbundet

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Jarno Parviainen

Rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun
ja ympäristöterveydenhuollon uudelleen
organisoinnin lähtökohdat

Kuntien kannustaminen yhteistyöhön ympäristöllisissä viranomaistoiminoissa

Yleiskirjeen ja sopimusmallien esittely

Kannustusta ja malleja viranomaistoimintojen ja kuntien yhteistoimintaan

- **Kuntaliiton hallitus linjasi 28.4.2016: Yhdyskuntarakenne ja infra kilpailukykytekijänä tulevaisuuden kunnassa:**
- Riittävän tonttitarjonnan, hyvän ympäristön ja joustavan lupahallinnon avain on kaavoituksen, rakennusvalvonnan, ympäristöasiantuntijoiden ja teknisen toimen yhteistyö.
- Kerätty kunnista yhteistoiminta- ja ostopalvelusopimuksia
- Kuntaliiton hallintosääntömalli päivitetty
- Kuntaliitossa on tehty
 - » Mallisopimukset koskien yhteisen toimielimen perustamista ja viranomaistehtävän hoitamista koskevaa sopimusta
 - » Viranomaistoimintojen ja kuntien yhteistyöhön kannustava yleiskirje
 - Lähtee kuntiin syksyllä 2017

Sopimusmallit

- **Kuntalain 52 §:n mukainen sopimus yhteisestä toimielimestä**
 - » Kunnat voivat sopia, että tehtävä annetaan toisen kunnan hoidettavaksi yhden tai useamman kunnan puolesta
 - » Useamman kunnan yhteinen toimielin, joka kuuluu vastuukunnan organisaatioon
- **Kuntalain 54 §:n mukainen sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta**
 - » Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopia, että niille ja niiden viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, annetaan virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi

Sopimusmallit

- Sopimusten laadinnan apuna, mutta jokaista sopimusta tehdessä tulee ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja tarpeet
- Kuntalaki asettaa vähimmäisvaatimukset sopimusten sisällölle ja lisäksi sovitaan muista tarvittavista ehdoista
- Yhteistoiminnan tavoitteena on yleisesti parantaa palvelujen saatavuutta ja alentaa kustannuksia

Kuntaliiton kannanottoja ajankohtaisiin lainsäädäntöhankkeisiin

Yhden luukun periaate – kokonaisuutena tavoiteltavaa 😊, keinoissa kehitettävää 😐

- Asiakkaan ja asianosaisten asiointi yhdeltä luukulta 😊
- Luukusta sisään syötettävän materiaalin vähentäminen (päällekkäiset selvitykset pois) 😊
- Viranomaisten yhteistyön ja asiakkaan ja viranomaisen vuorovaikutuksen lisääminen 😊
- Sähköisten järjestelmien kehittäminen keskeistä 😊

Yhden luukun hanke – huolenaiheet 🙄

- *‘Yhteen sovittava viranominen asettaisi muiden viranomaisien kanssa keskusteltuaan määräjän, jossa lupapäätökset annettaisiin’*
 - » Kuntien itsehallinto, tehtävien priorisoinnista päättäminen kunnassa, kunnan päätöksentekoprosessi
- Rakennusluvut sopivat huonosti menettelyyn
 - » Rakennuksen suunnittelu vasta kun toiminnan ehdot tiedossa
- Viranomaisesta ”Projektipäällikkö”
 - » Resursointi ?
 - » Kompetenssi ?
- Perustuu sähköiseen luukkuun, jonka toteutus epäselvä/-varma, kuntia ei mukana kehittämisessä
 - » Kenellä hallussa sähköinen kokonaisuus?
- Käytännön toteutus ?
 - » yhtäaikainen kuuleminen, täydennyspyynnöt, päätöksenanto...

Eläinsuojien ilmoitusmenettely

- Valmisteilla 2017 loppuun mennessä
 - » Taustalle normiasetus
 - » Sovellettavat eläinsuojat
 - » Aina luvanvaraiset eläinsuojat
 - » Ilmoituslomake
 - » Mallipäätös
 - » Sijainninohjaukseen tilataan hajutyökalu
 - » Esityksen vaikutusarvio
- Ministeri linjannut: Kaikki eläinsuojien ilmoitukset kuntiin
- Kuntaliitto: Toimiala sopii kuntiin, mutta lisätyö rahoitettava täysimääräisesti (rahoitusperiaate)

Ilmastoajankohtaiset ja valvonta- asiaa

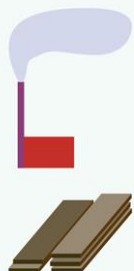
YSV ry:n Lamminpäivät 4.10.2017
Lotta Mattsson, Kuntaliitto

Ilmastopolitiikan kehikko

- Kansainväliset ilmastoneuvottelut
 - » Pariisin sopimus
- EU:n 2020-, 2030- ja 2050-tavoitteet
- Kansalliset lait, strategiat ja ohjelmat
- Kuntien ja alueiden ilmastopolitiikka

EU:lla omat päästövähennystavoitteet päästökaupalle ja sen ulkopuoliselle sektorille

Päästökauppa

sähkön- ja kaukolämmöntuotanto,
metallien jalostusteollisuus,
sellu- ja paperiteollisuus,
kemianteollisuus, lentoliikenne
ja rakennustuoteteollisuus

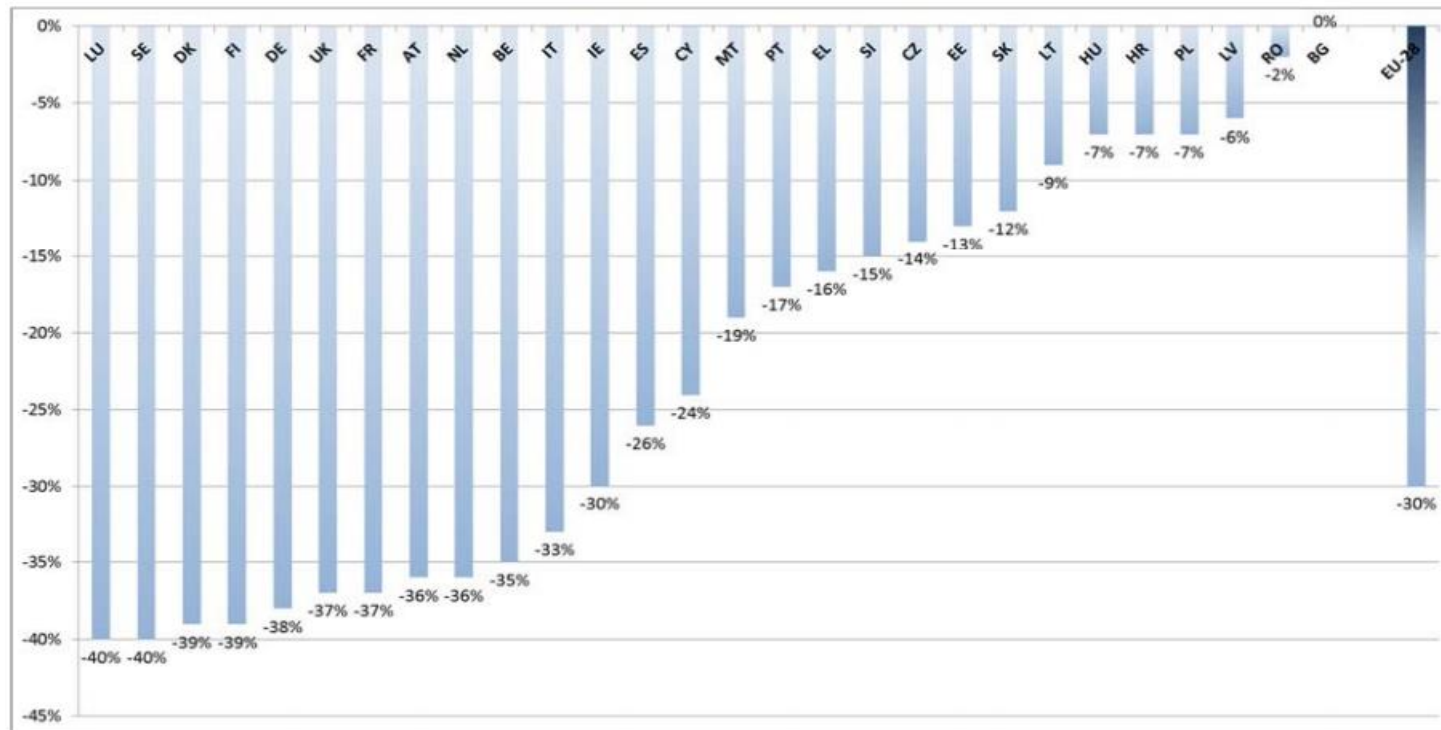
Ei-päästökauppa

liikenne, osa maatalouden päästöistä,
polttoaineitten käyttö rakennusten
lämmityksessä ja liikenteessä sekä
maatalous ja jätehuolto

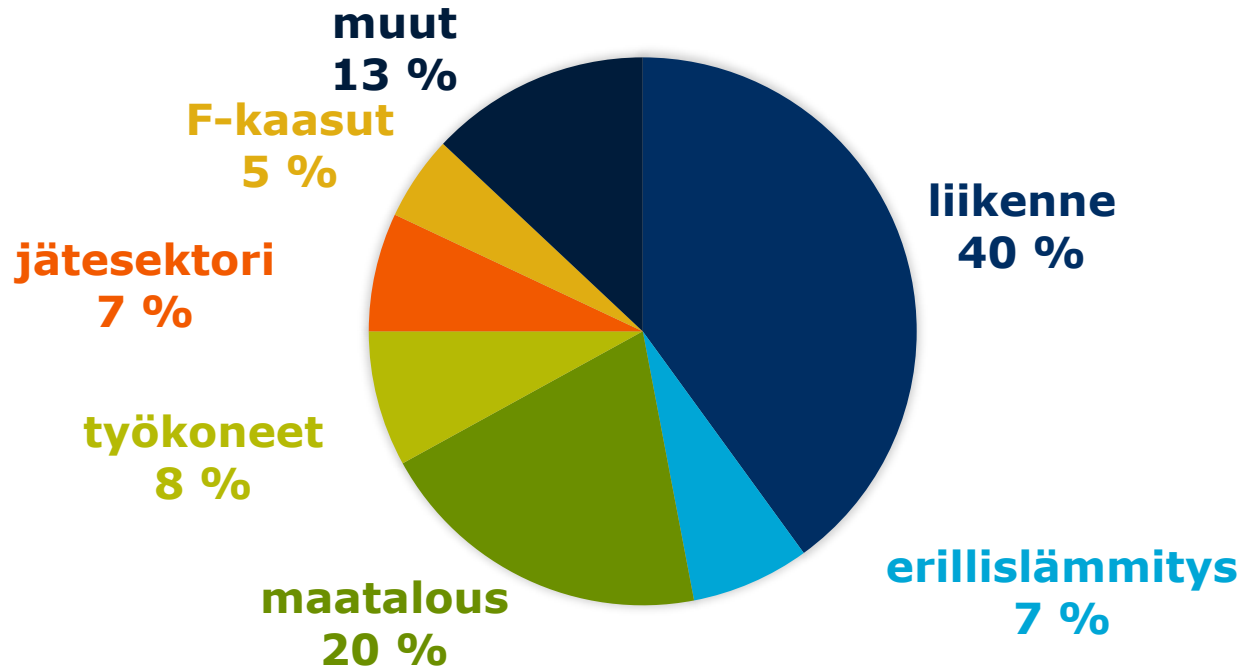
ympäristöministeriö, maa- ja
metsätalousministeriö, työ- ja
elinkeinoministeriö, Ilmasto-
opas.fi.

Ei-päästökauppa eli taakanjakosektori

EU-komission
asetusehdotus
taakanjako-
sektorin sitoviksi
päästövähennys-
tavoitteiksi 2030

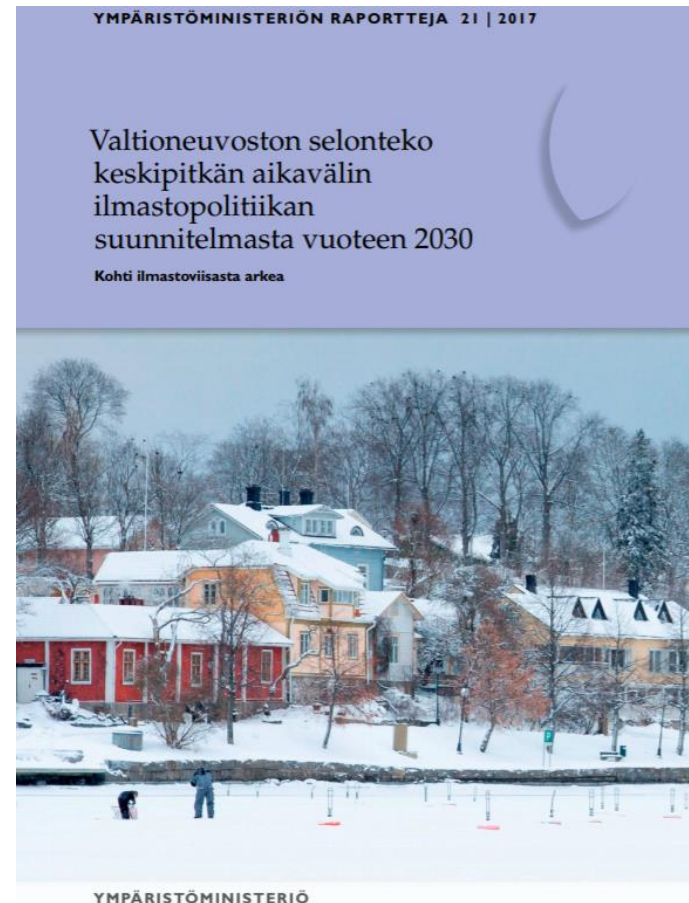
Taakanjakosektorin päästöjakauma

Luvut: KAISU
2017

Kansalliset lait, suunnitelmat ja sopimukset

- » Ilmastolaki
- » Energia- ja ilmastostrategia, TEM
- » Ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma, MMM
- » KAISU -Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma, YM
- » Parlamentaarisen työryhmän väliraportti liikenteen päästövähennyksiin liittyvistä esityksistä, LVM
- » Kuntien energiatehokkuussopimukset 2017-2025

Kansallinen ilmastorahoitus

Julkisen talouden suunnitelmassa 2018-2021 on varattu 25 M€/v. energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden edistämiseksi, liikenteelle on esitetty 16 M€/v.

	2018	2019	2020	2021
Tuet lataus- ja jakeluinfran ja taajamalogistiikan sähköistämiseen	4	4	4	4
Kaupunkiseutujen julkaisen henkilöliikenteen kehittäminen	4	4	4	4
Tuet täyssähköautojen hankintaan sekä kaasu- ja flexfuel-autojen konvertointiin	6	6	6	6
Raideliikenteen osto- ja/tai velvoiteliikenteen lisäys osana ihmisten liikkumistottumusten muutosta	2	2	2	2
Yhteensä (milj. eur.)	16	16	16	16

LVM

Kuntien ympäristö- ja ilmastoverkostoja

Alueelliset

- Energiatoimistot (7 aluetoimistoa)
- KUUMA-kunnat, HSY, K8-kunnat...

Kansalliset

- Energiatehokkuussopimukset 2017–2025
- FISU-verkosto (8 kaupunkia)
- HINKU-foorumi (34 kuntaa)
- Kaupunginjohtajien ilmastoverkosto (6 kaupunkia)
- Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus (yli 100 kuntatoimijaa)
- Kuntaliiton Kuntien ilmastokampanja (55 kuntaa ja 2 kuntayhtymää)
- Motivan Ekohankintaverkosto (18 kuntaa)
- Smart & Clean (pks – isot kaupungit)

Kansainväliset

- Climate-KIC
- Energy Cities (2 kaupunkia)
- Covenant of Mayors -sitoumus (10 isoa kaupunkia ja 1 maakunta)
- EUROCITIES – Environment Forum (6 kaupunkia)
- ICLEI (14 kaupunkia)
- UBC (12 kaupunkia)

Elinvoimaa
resurssiviisaudesta

Esimerkkejä ilmastoteoista

Kiuruveden lähi- ja luomuruoka

Kuva: Heidi Huhtilainen

Lähi- ja luomuruoka on otettu osaksi kaupunkistrategiaa ja tavoitteena on lisätä niiden osuutta kunnan ruokapalveluissa

Helsingin Fiksu Kalasatama

Kuva: Laura Aro

Kaupungin, sen energiayhtiön ja teknologiayritysten yhteistyöllä syntynyt älykkäiden energiajärjestelmien mallialue

Pudasjärven hirsirakennukset

Kaupunkistrategiassa on linjattu, että julkiset rakennukset tulee rakentaa ensisijaisesti hirrestä

Lue lisää kuntien ilmastoteoista ja -verkostoista

www.kuntaliitto.fi/ilmastoverkostot

Kuntaliitto.fi

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Elinvoima ja työllisyys Yhdyskunnat ja ympäristö Demokratia ja hallinto

Asiantuntijapalvelu / Kuntien ilmasto- ja ympäristöverkostot

Tulosta

Kuntien ilmasto- ja ympäristöverkostot

Tarkastettu: 7.3.2017

Kunnat ovat mukana erilaisissa alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä ilmastoyhteistyötä tekevissä verkostoissa

Kunnat ovat keskeisiä kansallisten ja kansainvälisten ympäristö-, ilmasto- ja kestävä kehityksen sopimusten sekä lainsäädännön tavoitteiden toimeenpanijoita. Viime vuosikymmeninä on luotu lukuisia ilmastoverkostoja ja -sitoumuksia, joiden avulla tavoitteita edistetään kunnan päätöksenteossa sekä toiminnassa.

Verkostojen ja sitoumusten kunnianhimo sekä systemaattisuus vaihtelevat, mutta niissä kaikissa tehdään tärkeää ympäristö- ja ilmastotyötä. Ilmastotoimien lisäksi niillä pyritään usein myös alueellisen hyvinvoinnin parantamiseen ja elinkeinoelämän jätämiseen.

Kaikki kunnat eivät kuulu tunnettuihin verkostoihin tai sitoumuksiin, mutta ne voivat silti olla sitoutuneita ilmastotyöhön ja tehdä ilmastotoimia laajasti eri toimialoillaan. Moni kunta on laatinut ympäristöjohtamisensa tueksi ilmastostrategian, ympäristöohjelman tai muun vastaavan strategisen asiakirjan.

Tutustu paremmin kuntien ilmasto- ja ympäristöverkostoihin alla olevista linkeistä.

Climate-KIC	Covenant of Mayors – sitoumus	Energiatoteutusohjelmakset 2017–2025	Energiatoimistot
Lue lisää	Lue lisää	Lue lisää	Lue lisää

Kuntaliitto.fi

Laki Talous Opetus ja kulttuuri Sosiaali- ja terveysasiat Elinvoima ja työllisyys Yhdyskunnat ja ympäristö Demokratia ja hallinto

Kuntien ilmastoteot

Tarkastettu: 16.3.2017

Suomen kunnat tekevät aktiivisesti töitä ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen eteen. Pienimmät määrätietoista ilmastotyötä tekevät kunnat ovat neljän tuhannen asukkaan kunnat. Suurista yli 50 000 asukkaan kunnista kaikki tekevät aktiivista ilmastotyötä. Kunnat ovat erilaisia, joten myös tapoja tehdä ilmastotoimia on monia.

Kuntien tekemät ilmastoteot näkyvät muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- Digitalisaatio
- Energia
- Jätehuolto
- Kaavoitus
- Kasvatus ja neuvonta
- Kestävät julkiset hankinnat
- Kuntalaisten ja yritysten välinen yhteistyö
- Liikenne ja liikkuminen
- Ruoka
- Sopeutuminen

Näitä sivulta löydät konkreettisia esimerkkejä kuntien tekemistä ilmastotoimista eri puolilta Suomea. Kuntaliitto haluaa tunnustaa kuntien ilmastotoimia monipuolisesti näkyville. Esimerkkien toivotaan tukevan kaikkia kuntia arvokkaassa työssään ilmaston puolesta sekä innostavan uusin tekoihin.

Lue myös Kuntaliiton sivulta kuntien ympäristö- ja ilmastoverkostoista

Katso video kuntien ilmastoteoista vuodelta 2014

Espoon kaupunkiympäristöparantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta	Helsingin Kalasatamaan nousee alykäs kaupunkialue	Energiansäästötoimia 50/50-mallin mukaisesti lin kouluisa ja päiväkodeissa	Joensuun Ilmastotorilla kuntalaiset ja yritykset tekevät yhdessä vähähiilisemmän arjen ratkaisuja
Lue lisää	Lue lisää	Lue lisää	Lue lisää

Kuntien 9. ilmastokonferenssi 16.-17.5.2018

Ympäristövalvonta

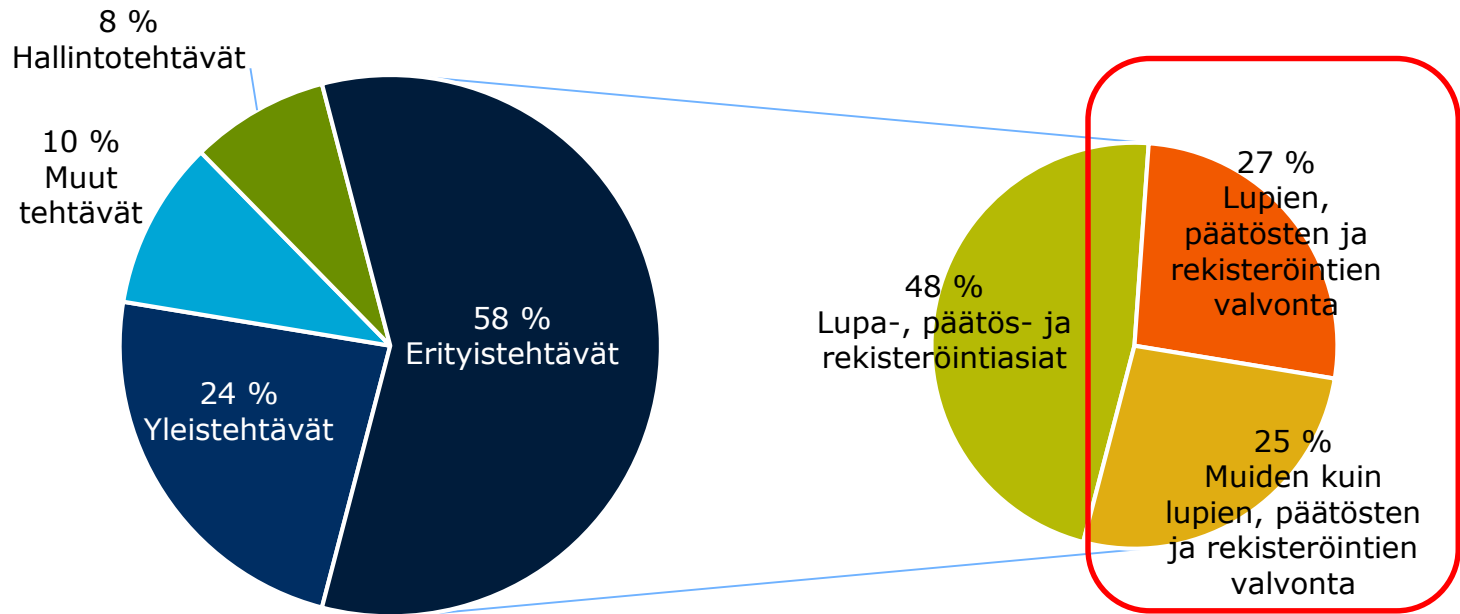
Valvonnan tilannekatsaus

Miten ympäristövalvonta onnistuu tällä hetkellä?

- » Valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat on laadittu
 - suunnitelmallisuus on lisääntynyt (?)
 - suunnitelmallisesta valvonnasta voi periä maksun
- » Valvonta vie yhä enenevissä määrin aikaa.
- » Hallintokysely antaa ymmärtää, että monet valvontatoimenpiteet ovat tehtävälistan hankalimmasta päästä.

Näkyvissä, että ennakkovalvontaa sujuvoitetaan niin, että jälkivalvonnan tarve kasvaa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen työajankäyttö

Kuntien luvanvaraiset ja rekisteröitävät kohteet

TOP15 luvanvaraisten kohteiden määrän perusteella

KUNTA	LUVANVARAISET TOIMINNOT	REKISTERÖITÄVÄT TOIMINNOT
Uusikaarlepyy	237	1
Kauhava	213	5
Kalajoki	196	1
Kuopio	196	16
Seinäjoki	179	16
Lappeenranta	179	9
Oulu	172	32
Kurikka	172	4
Ilmajoki	168	2
Kouvola	157	26
Savonlinna	154	4
Pedersöre	152	4
Helsinki	140	90
Kaustinen	139	0
Turku	128	40
KAIKKI KUNNAT YHTEENSÄ	12 035	1 268

Kuntien
valvomat
ympäristöluvan
varaiset ja
rekisteröidyt
toiminnot.
SYKE 2017

Valvonnan maksupolitiikka

- Pääministeri Sipilän hallitusohjelma kuntien maksutuloista: "Lupa- ja valvontaviranomaistoiminnassa siirrytään kohti kustannusvastaavuutta."
- Kuntaliitto tehnyt ehdotuksia maksullisuuden laajentamisesta osana kuntien nk. miljarditalkoita.
- HE 84/2017 jätelain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta
 - Esitys parantaisi ja turvaisi ympäristövalvonnan voimavaroja vähentämällä valvonnan aiheuttamia kustannuspaineita julkiselle taloudelle.
 - Kuntien maksupolitiikan vapauttaminen kustannusvastaavuutta noudattaen.
- Edelleenkin kaikkea valvontaa ei olla siirtämässä maksulliseksi, vaan kustannetaan verovaroin.

HE 84/2017

Maksulliseksi kunnissa, YSL

- Onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteet (169 §)
 - » Myös ei-luvanvaraiset toiminnot
 - » Maksu perittäisiin ainoastaan sellaisissa tilanteissa, joissa tarkastus johtaa määräyksen, kehotuksen tai kiellon antamiseen.
 - » Voi määrätä hallintopakosta huolimatta
- Pilaantuneen maaperän puhdistamisen valvonta Helsingissä ja Turussa
- Maksukertymä kuntataloudelle 1,1 – 2,2 milj. euroa (VM:n arvio)

Maksulliseksi kunnissa, JL

- Valvontasuunnitelman mukaisten toimintojen määräaikaistarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet
 - » Valvontasuunnitelma: 100 §:n mukainen jätteen keräyksen valvonta ja 124 §:n mukaiset tarkastukset, joihin liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja
- Ilmoitusten ja hakemusten käsittely
 - » Jätteen ammattimaista keräystä harjoittavien ilmoitus jätehuoltorekisteriin
 - » 42 §:n mukaisten poikkeushakemusten käsittely kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymisestä (jätehuoltoviranomainen)
- 75 §:n mukainen siivoamismääräyksen antaminen ja sen noudattamisen valvomiseksi suoritettut tarkastukset.
- 125 §:n nojalla ei-ympäristöluvanvaraista toimintaa koskeva yksittäinen määräys. Voi periä maksun määräyksen antamisesta ja tarkastuksesta.
- Mikroyritysten ja luonnollisten henkilöiden maksujen kohtuullistaminen (poislukien kv-siirrot)
- Maksukertymä kunnille 2,4 – 4,8 milj. euroa (VM:n arvio)

Aikataulu

- HE kävi lausunnoilla keväällä
 - » Kukaan ei vastustanut yleistavoitetta, lukuisia yksittäisiä huomioita
- Eduskunta- ja ympäristövaliokuntakäsittelyt syyskuussa.
- Voimaantulo?
- Kuntien valvontasuunnitelmat valmiina viimeistään 30.6.2018.
- Kunnat päivittävät taksansa omaa tahtiaan.

Kuntaliiton oppaat

- Toimivat yhdyskunnat

Päivitettävät oppaat

- Taksa-opas
- Valvontasuunnitelma-ohje
- Hallintopakko-ohjeistus
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen opas luottamushenkilöille

Toimivat yhdyskunnat

Elinvoimaa ja elämisen laatua

K Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kiitos!

Olethan listoilla?

[kunymp-l-join\(at\)listserv.kuntaliitto.fi](mailto:kunymp-l-join(at)listserv.kuntaliitto.fi)

[ilmasto-l-join\(at\)listserv.kuntaliitto.fi](mailto:ilmasto-l-join(at)listserv.kuntaliitto.fi)